T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

CİLT : 25

Birinci inikat

1 - XI - 1934 Perşembe

Münderecat

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15

MUVAKKAT REİS — Esat B.

MUVAKKAT KÂTİPLER : Ziya Gevher B. (Çanakkale), Hamdi B. (Mersin), Refik B. (Konya), Haydar Rüştü B. (Denizli)

≡III≡III≡III≡III≡

REİS — Efendim, nısap için yoklama yapılacaktır.

(Yoklama yapıldı)

Efendim, yoklama neticesinde nısap olduğu anlaşılmıştır. Şimdi Reisicümhur Hazretleri Meclisi açacak ve yılbaşı nutuklarını da irat buyuracaklardır.

2 — NUTUKLAR

1 — Reisicümhur Gazi Hazretlerinin nutukları

Reisicümhur Gazi Mustafa Kemal Hazretleri (Şiddetli alkışlar arasında Riyaset kürsüsünü teşrif buyurdular).

Büyük Millet Meclisinin sayın üyeleri,

Büyük Millet Meclisinin dördüncü devresinin dördüncü toplanma yılını açarken, ulusun değerli vekillerine saygılarımı sunarım (Alkışlar).

Geçen yıl içinde, yurtta çok gerekli işler görülmüştür. Dış işlerindeki arasız çalışmalarımız da, genel sıyasamıza; ulusal ülkümüze uygun olarak başarılmıştır. Bundan ötürü, Büyük Meclisin ulus işlerindeki özeni, ulusumuzun canlılığı, gerçekten öğünç ile anılmağa değer (Alkışlar).

Arkadaşlar,

Ülkenin ökonomik kurumunu berkiterek genişletmek, en önde tuttuğumuz işlerdendir. Onun için, sanayi proğramımızı, durmadan, yürütmekteyiz.

Tasarlanan fabrikalardan çoğunun temelleri atılmıştır; hepsinin kurulup işletilmesi için, fence, maliyece gerekenler de bulunmuştur (Alkışlar).

Ülkenin, en belli eksikliğini giderecek olan bu fabrikaları, çok geçmeden, kurup işletmek, Hükûmetin en önde göreceği işlerden olacaktır.

Ticaret bağlılıklarımız, karşılıklı, denk anlaşmalar çevresi içindedir.

Ökonomik sıkıntının ortaya çıkardığı yeni gidişler içinde, yeni ticaret yöndemlerinin eyilikleri görülmüştür. Ancak, bir yandan da, dış ticaretimizi, yardımcı kurumlarla, doğru bilgilerle kolaylaştırmak yolları araştırılmalıdır.

Arkadaşlar,

Bilirsiniz ki, dışarıya sattıklarımızın başlıcası, ekim ürünlerimizdir. Bu yıl, ürünlerimizden bir nicesinin değeri geçen yıllara göre daha elverişli olmuştur.

Yapılan siloların da, yurdumuzun üstün güzellikte olan ürünlerini, piyasalara tanıtmakta çok yardımı olacaktır.

Bununla birlikte, ekim işine; ürünlerimizin arıtılmasına, bütün özeninizi vermeniz çok yerinde olur.

Arkadaşlar,

Yurdun bayındırlığı programı da büyük emekle durmadan yürütülmektedir.

Bu gün, yapılmakta bulunan yeni demiryolları beş yüz kilometroyi geçmektedir. Satın alınanlarla birlikte Devlet elindeki demiryollarımız beş bin kilometroyi geçer (Şiddetli Alkışlar).

Arkadaşlar,

Geçen yıl, bütçede alınan tutumlardan, ölçülerden ayrılmayarak yürümeğe özenle çalışılmaktadır. Devlet gelirinin, oranlandığı gibi gerçekleştirileceği çok umulur. Türk parası sağlam değerini tutmaktadır (Alkışlar). Hükûmet bu sıyasaya çok değer vermektedir; bundan böyle de bu sıyasadan ayrılmayacaktır.

* * *

Ergani ödüncünün, üçüncü bölümü de, bu yıl, beklenildiği gibi kapanmıştır. Ulusumuzun, böylelikle, hem Devletin maliyece olan gücüne güvenini, hem de bayındırlık sıyasamıza verdiği değeri, bir daha göstermiş olması, övünülecek bir erginliktir (Alkışlar).

Devlet işlerini maliyece sağlam bir temel üzerine kurmak için, Millet Meclisinin göster-

diği uyanıklığı övgülerle anarım.

* * *

Ulusun, ulus gençlerinin, çocuklarının sağlıkları, sağlamlıkları, gürbüzlükleri; üzerine düştüğümüz çok gerekli bir diriklik iştir. (Sağlık soysal yardım bakanlığının) bu yönden bize kıvanç verecek yolda çalışmakta olduğunu görmekteyiz (Alkışlar).

* * *

Kültür işlerimiz üzerine, ulusça gönüllerimizin titrediğini bilirsiniz. Bu işlerin başında da Türk tarihini, doğru temelleri üstüne kurmak; öz türk diline, değeri olan genişliği vermek için candan çalışılmakta olduğunu söylemeliyim. Bu çalışmaların göz kamaştırıcı verimlere ereceğine şimdiden inanabilirsiniz (Alkışlar).

* * *

Arkadaşlar,

Güzel sanatların hepsinde, ulus gençliğinin ne türlü ilerletilmesini istediğinizi bilirim. Bu, yapılmaktadır. Ancak, bunda en çabuk, en önde götürülmesi gerekli olan türk musikisidir (Alkışlar). Bir ulusun yeni değişikliğinde ölçü, musikide değişikliği alabilmesi, kavrıyabilmesidir.

Bu gün dinletmeğe yeltenilen musiki yüz ağartacak değerde olmaktan uzaktır. Bunu açıkça bilmeliyiz (Okay sesleri, alkışlar). Ulusal; ince duyguları, düşünceleri anlatan; yüksek deyişleri, söyleyişleri toplamak, onları, bir gün önce, genel son musiki kurallarına göre islemek gerektir. Ancak; bu güzeyde, türk ulusal musikisi yükselebilir, evrensel musiki de yerini alabilir.

Kültür işleri bakanlığının buna değerince özen vermesini, kamunun da bunda ona yardımcı olmasını dilerim.

* * *

Arkadaşlar,

Uluslar arası siyasa acunu; geçen yıl içinde korunma kaygısına düştü; bu yüzden bütün ülkelerde silâhlanmaya hız verildi.

Cümhuriyet Hükûmeti de, bundan dolayı, bir yandan, ulusal koruma gücünü pekiştirmiye çalışırken, bir yandan da barışın sarsılmaması için, ulusların birlikte çalışmasına umut veren yoldan ayrılmamak uğrunda elinden geleni esirgememiştir (Sürekli alkışlar).

Cümhuriyet Türkiyesinin, dostluklarına çözülmez bağlılığı, geçmiş yıllarda, türlü işlerde denenmiştir (Okay sesleri, alkışlar). Ulusumuzun acunca tanınmış özlüğünün gereği de karşılıklı verilmiş sözü tutmaktır (Alkışlar). Buna ne türlü özenildiği, bundan böyle de özenileceği bellidir.

Balkan antlaşması, (Sürekli alkışlar) Balkan Devletlerinin, birbirinin varlıklarına özel saygı beslemesini göz önünde tutan mutlu bir belgedir (Alkışlar).

Bunun, sınırların korunmasında, gerçek bir değeri olduğu besbellidir.

Ankarada toplanmış olan «Balkan antlaşma divanının» verimli, yerinde çalışmasını ulusumuz sevgi ile karşıladı (Alkışlar).

Arkadaşlar,

Ulusumuz, genel ökonomik, genel siyasal karşılıklığı büyük olgunlukla karşılamıştır, kendine gösterilen yolun doğruluğunu anlamıştır, yeniden çıkabilecek güçlükleri yenmeye de anık olduğunu göstermiştir (Okay sesleri, alkışlar).

Son belediye seçimlerinde, rey kullanabilecek olanların, yüzde yetmiş beşinden çoğu, reylerini kullanmışlardır.

Ulusun, içerde birliğinin, hem belli, hem denenmiş, olması, gelecek için, en büyük güvençtir (Okay sesleri, alkışlar).

Arkadaşlar,

Dördüncü Büyük Millet Meclisi, ulus birliğinde, Devlet siyasasında yüksek çalısma değerini göstermiştir. Bu toplantı yılındaki çalışmalarınız sırasında, size gelecek ulus işleri için de, en doğru yolları bulup göstereceğinize gövenimiz vardır. Toplantınız kutlu olsun (Sürekli alkışlar).

3 — İNTİHAPLAR

1 — Riyaset intihabı

REİS — Ruznamede intihaplar kısmının birinci maddesi Riyaset intihabıdır. Yüksek Meclise bir Reis intihap edeceksiniz. Bu, gizli rey ile olacaktır. İsimler okundukça buradan geçerek kutulara reylerinizi atarsınız.

(Reyler toplandı)

Reyleri tasnife; Refik Şevket B. (Manisa), Şevket B. (Gümüşane), Nabi Rıza B. (Çorum) kura ile seçildi.)

REİS — Reylerin neticesini arzedeceğim. Tasnife memur üç arkadaşın mazbatasını okuyorum.

Tasnif neticesinde, 264 azanın reye iştirak ederek Balıkesir mebusu Kâzım Paşa Hazretlerine müttefikan rey verdikleri ve müstenkif bulunmadığı görülmüştür.

O halde Balıkesir mebusu Kâzım Paşa Hazretleri ittifakla Büyük Millet Meclisine Reis olarak seçilmişlerdir (Alkışlar).